

STORTINGET

Innst. 436 S

(2023–2024)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 96 S (2023–2024)

Innstilling fra næringskomiteen om Samtykke til ratifikasjon av frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Moldova av 27. juni 2023

Til Stortinget

1. Sammendrag

Frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Moldova ble undertegnet under EFTAs ministermøte i Schaan, Liechtenstein, den 27. juni 2023.

Frihandelsavtalen omfatter bestemmelser om handel med varer, herunder opprinnelsesregler, tekniske handelshindre, veterinære og plantesanitære bestemmelser, handelsfasilitering og handelstiltak (inkludert antidumping), handel med tjenester, elektronisk handel, etableringer (investeringer), offentlige anskaffelser, konkurranse, immaterielle rettigheter, handel og bærekraftig utvikling, institusjonelle bestemmelser og tvisteløsning.

Hovedmålsettingen med avtalen er å stimulere til økt samhandel, investeringer og økonomisk samarbeid mellom partene, for å fremme økt verdiskapning og bærekraftig utvikling. Avtalen vil i tillegg bidra til å støtte opp om Moldovas økonomiske og politiske integrering i Europa.

EFTA-statene har opptrådt som en samlet gruppe i forhandlingene og har forhandlet på basis av omforente forhandlingsposisjoner.

Da frihandelsavtalen anses som en sak av særlig stor viktighet er Stortingets samtykke til ratifikasjon av avtalen nødvendig etter Grunnloven § 26 annet ledd.

Frihandelsavtalens hoveddel i engelsk originalversjon med oversettelse til norsk følger som trykte vedlegg til proposisjonen. Avtalens vedlegg overleveres Stortinget som utrykte vedlegg. Vedleggene i engelsk originalversjon er også tilgjengelig elektronisk på www.efta.int.

EFTAs frihandelsforhandlinger med Moldova er nærmere omtalt i kapittel 2 i proposisjonen. Nærings- og fiskeridepartementet har ledet den norske forhandlingsdelegasjonen, og Norge har hatt talspersonansvaret for forhandlingene om handel med landbruksvarer, opprinnelsesregler, handelsfasilitering og elektronisk handel. Nærings- og fiskeridepartementet tilrår at frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Moldova ratifiseres. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

De viktigste forhandlingsresultatene fremgår av kapittel 3 i proposisjonen, og kapittel 4 redegjør nærmere om de enkelte bestemmelsene i frihandelsavtalen. Frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Moldova består av tolv kapitler, 16 vedlegg (I–XVI) og en felleserklæring om samarbeid. Vedleggene utgjør en integrert del av frihandelsavtalen.

1.1 Gjennomføring i norsk rett

Frihandelsavtalen med Moldova vil bli gjennomført i norsk rett ved endring av tolltariffen. Nødvendige endringer vil også bli gjennomført i både vareførselsforskriften og tollavgiftsforskriften.

1.2 Økonomiske og administrative konsekvenser

Avtalen mellom EFTA-statene og Moldova vil legge til rette for økt handel mellom Norge og Moldova, og dette vil gi samfunnsøkonomiske gevinster for begge land.

Det ventes at det årlige provenytapet som følge av tollkonesjonene i frihandelsavtalen med Moldova er marginalt. En frihandelsavtale medfører heller ikke andre nevneverdige budsjettmessige konsekvenser for Norge.

Ut over vanlige oppgaver i forbindelse med toll- og opprinnelsesrelaterte oppgaver og forberedelser til og gjennomføring av møter i Den blandede komité og i underkomiteer, vil ikke avtalen ha administrative konsekvenser.

En frihandelsavtale med Moldova vil få positive konsekvenser for norske eksportører idet den sørger for forbedret og mer forutsigbar markedsadgang for deres varer og tjenester. Det er ikke gitt vesentlige tollreduksjoner for sensitive norske jordbruksprodukter.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Sverre Myrli, Runar Sjøstad, Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Høyre, Olve Grotle, Linda Hofstad Helleland og Lene Westgaard-Halle, fra Senterpartiet, Hans Gunnar Holand, Jenny Klinge og Per Olav Tyldum, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosialistisk Venstreparti, fungerende leder Torgeir Knag Fylkesnes, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Sigrid Zurbuchen Heiberg, viser til Prop. 96 S (2023–2024) Samtykke til ratifikasjon av frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Moldova av 27. juni 2023. Komiteen viser til at frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Moldova ble undertegnet 27. juni 2023 under EFTAs ministermøte i Schaan, Liechtenstein.

Komiteen viser til at handelen mellom Norge og Moldova i dag er relativt beskjeden. Norges viktigste eksportvarer til Moldova er fisk og sjømat, og deler og tilbehør til kjøretøy. De viktigste importvarene fra Moldova er klær, tilbehør til klær og møbler.

Komiteen viser til at hovedmålsettingen med frihandelsavtalen mellom EFTA-statene og Moldova er å stimulere til økt samhandel, investeringer og økonomisk samarbeid mellom partene, for å fremme økt verdiskaping og bærekraftig utvikling. Avtalen vil også bidra til å støtte opp om Moldovas økonomiske og politiske integrering i Europa. Komiteen merker seg også at SMB Norge i 2023 signerte en intensjonsavtale med Moldova for å fremme økonomisk og kommersielt samarbeid mellom landene.

Komiteen merker seg at frihandelsavtalen vil sørge for forbedret og mer forutsigbar markedsadgang for norske eksportørers varer og tjenester, og særlig for in-

dustrivarer og fisk, der all importtoll avvikles ved avtalens ikrafttredelse. Det er også oppnådd et godt forhandlingsresultat for sentrale norske landbruksvarer. Komiteen merker seg videre at for tjenester og investeringer sikres norske tjenesteytere og investorer gode og stabile rammebetingelser i Moldova, som tilsvarer det som er gitt konkurrenter fra EU-land.

Komiteen merker seg at klima- og miljøhensyn og arbeidstakerrettigheter er ivaretatt gjennom kapittelet om handel og bærekraftig utvikling, og viser til at dette kapittelet er det mest ambisiøse som EFTA har fått gjennomslag for på området. Kapittelet omfatter blant annet bestemmelser om bærekraftig forvaltning av skog, fiskeriforvaltning og landbruk, bevaring av naturmangfold, gjennomføring av FNs klimakonvensjon og Parisavtalen, fremme av likestilling, fremme av ansvarlig næringsliv, håndheving av miljø- og arbeidstakerlovgiving og internasjonale arbeidsstandarder og -avtaler.

Komiteen merker seg i tillegg at denne frihandelsavtalen også er den første EFTA-avtalen som inneholder et eget kapittel om elektronisk handel.

Komiteen merker seg at det bilaterale forholdet mellom Norge og Moldova er godt og under utvikling. De mange krisene som har rammet Moldova som følge av Russlands angrepskrig mot Ukraina, har medført økt politisk oppmerksomhet om Moldova. Moldova har sett i forhold til folketall tatt imot flere ukrainske flyktninger enn noe annet land.

3. Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Et utkast til denne innstillingen er forelagt utenriks- og forsvarskomiteen, som uttaler følgende:

«Utenriks- og forsvarskomiteen viser til næringskomiteens utkast til innstilling vedrørende Prop. 96 S (2023-2024) Samtykke til ratifikasjon av frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Moldova av 27. juni 2023.

Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer viser til sine respektive partiers merknader i næringskomiteens utkast til innstilling til Prop 96 S (2023-2024) og har ingen ytterligere merknader.»

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Stortinget samtykker i ratifikasjon av frihandelsavtale mellom EFTA-statene og Moldova av 27. juni 2023.

Oslo, i næringskomiteen, den 11. juni 2024

Torgeir Knag Fylkesnes

fung. leder

Solveig Vitanza

ordfører

